

Elektricitet och jordfelsbrytare

Varje lägenhet har ett elcentralskåp där all el kommer in i bostaden, från skåpet leds sedan elen ut i din lägenhet.

Huvudsäkring för din lägenhet sitter i ditt elcentralskåp och varje lägenhets elcentralskåp är även avsäkrad i husets centrala elrum. Detta innebär att huvudsäkring i husets elrum i vissa fall kan lösa ut före den enskilda lägenhetens huvudsäkring. För att åter få ström måste båda huvudsäkringarna vara tillslagna.

I bostadens elcentralskåp finns även automatsäkringar, grupperade efter funktion och placering. Observera att automatsäkringarna ersätter den äldre typen av säkringar som skruvades fast. När automatsäkringen åt tillslagen pekar brytaren uppåt, om säkringen löser ut pekar brytaren neråt. Säkringen behöver inte bytas utan återställs genom att trycka upp brytaren igen. Exakt vart varje säkring är kopplad framgår av ett schema som finns på insidan av luckan till elcentralskåpet. Om en automatsäkring löser ut ska du ta reda på orsaken innan säkringen slås på igen.

Elmätare är placerade i husets el-rum alternativt i respektive våningsplans el-nisch. Kontakta ansvarig i föreningen om du vill läsa av din mätarställning eller få tillträde till husets huvudsäkringar. Din elleverantör fjärravläser din elförbrukning.

Eluttag och belysning

El och belysning i din bostad installeras av en behörig elektriker. Alla rum tänds och släcks med en strömbrytare som sitter på väggen vid eller i rummet. Eluttagen är placerade enligt ritningen som gäller för din bostad. De armaturer som installerats finns angivna i armaturförteckningen i denna flik. Belysningsarmaturer till badrum och klädkammare ingår i din bostad. I övriga rum finns uttag där du själv får sätta upp belysning. Om du har spotlights under skåp, tänk på att inte sätta in en lampa med högre effekt än 10 W eftersom lampan då blir för varm. Det finns flera typer av spotlights som har olika lampor och de byts på olika sätt. När det är dags att byta lampa till spotlight någonstans i bostaden, kontakta din leverantör spotlights för instruktioner om du känner dig osäker.

Strömställare och eluttag bör regelbundet kontrolleras så att dessa är hela. En spräckt strömställare eller ett spräckt eluttag kan betyda direkt livsfara. Alla eluttag är jordade, använd därför alltid godkända jordade elkontakter. Dubbelisolerade apparater, exempelvis elvisp och hårtork, kan även anslutas till jordade uttag. Apparaterna är då märkta med en dubbelkvadrat, ett så kallat FI-märke

De flesta eluttag har enfasanslutning. Till vissa apparater med hög effekt, exempelvis spisen, utnyttjas tre faser.

Elarbeten och säkerhet i hemmet

Elarbeten ska alltid utföras av en auktoriserad elektriker, både ur säkerhets- och försäkringssynpunkt. Tips om elsäkerhet i hemmet finns att hämta hos Elsäkerhetsverket (www.elsakerhetsverket.se).

Under garantitiden år 1-2 gör du i första hand en felanmälan till JM Kundservice om du misstänker att det är fel på fast armatur eller eluttag. Under garantitiden år 3-5 och efter garantitiden kontaktar du din styrelse. Se även flik Felanmälan. Belysning som du installerat ansvarar du själv för.

Jordfelsbrytare

I elcentralskåpet finns en jordfelsbrytare som har till uppgift att bryta strömmen om det uppstår ett jordfel i någon elektrisk apparat. Samtliga eluttag, inklusive kyl och frys, är anslutna till jordfelsbrytaren och petsäkra för att öka säkerheten. Använd därför alltid godkända jordade el-kontakter i uttagen.

Jordfelsbrytaren har en testknapp som används för att kontrollera om jordfelsbrytaren fungerar som den ska. När knappen trycks in ska jordfelsbrytaren lösa ut. Återställ jordfelsbrytaren igen efter kontrollen. Kontrollen bör göras med högst sex månaders intervall.

Följande åtgärder rekommenderas när jordfelsbrytaren löser ut:

1. Sätt jordfelsbrytaren i "till-läge". Om den inte löser ut igen tyder det på en tillfällig störning som var övergående.
2. Om jordfelsbrytaren löser ut direkt efter tillslaget finns det en felkälla någonstans i bostaden. Slå då av alla automatsäkringar i elcentralskåpet.
3. Sätt jordfelsbrytaren i "till-läge" igen. Om jordfelsbrytaren löser ut innan några automatsäkringar återställts finns felet i elcentralskåpet, kontakta JM Kundservice (under garantitiden) eller en behörig elektriker direkt (efter garantitidens utgång). Annars gå vidare till nästa punkt.
4. Återställ nu en automatsäkring i taget tills jordfelsbrytaren löser ut på nytt. Felet är nu lokaliserat till den säkringsgrupp som återställdes till nätet sist i ordningen.
5. Dra ut alla stickproppsanslutna apparater inklusive alla lampputtagsansluta apparater som hör till denna grupp.
6. Sätt därefter jordfelsbrytaren i "till-läge" igen. Löser jordfelsbrytaren ut omedelbart så finns felet i den fasta elinstallationen. kontakta JM Kundservice (under garantitiden) eller en behörig elektriker direkt (efter garantitidens utgång). Annars gå vidare till nästa punkt.
7. Anslut en apparat i sänder till uttagen tills jordfelsbrytaren på nytt löser ut. Det är sannolikt att den sist anslutna apparaten är felaktig. Låt nu en fackkunnig person undersöka och reparera apparaten.

På bilden till vänster ser du ett exempel på en jordfelsbrytare. Jordfelsbrytaren på bilden är "till" då brytaren pekar uppåt. I frånslaget läge pekar strömbrytaren neråt.

Översyn och felsökning av

JORDFELSBRYTARE

ÖVERSYN

Jordfelsbrytaren bör testas. Detta görs genom att trycka på brytarens TEST-knapp och bör ske inom en 6 månaders intervall.

FELSÖKNING

Åtgärder när jordfelsbrytaren har löst ut

- 1 Slå till jordfelsbrytaren.
Lösers jordfelsbrytaren INTE ut igen visar detta att det varit ett tillfälligt fel eller en störning i anläggningen. Om jordfelsbrytaren ofta löser ut på detta viset bör elinstallatör kontaktas.
- 2 Om jordfelsbrytaren löser ut direkt efter tillslag finns ett fel i anläggningen. Slå då ifrån alla dvärgbrytare och skruva ur samtliga säkringar som ligger under jordfelsbrytarens skydd.
Slå därefter till jordfelsbrytaren.
- 3 Om den löser ut finns felet i centralen eller någonstans i anläggningen. Hjälp från installatör behövs.
- 4 Om den INTE löser ut, slå till och skruva i en säkring i taget tills jordfelsbrytaren löser ut. Slå ifrån den sist tillslagna, alternativt iskruvade säkringen igen. Slå till jordfelsbrytaren och fortsätt att slå till och skruva i de återstående säkringarna. Om jordfelsbrytaren förblir tillslagen finns felet i den del av anläggningen som ligger under den frånslagna säkringen.
- 5 Tag bort alla stickproppsanslutna apparater från vägg- och takuttag som hör till gruppen. Slå sedan till jordfelsbrytaren. Lösers den ut direkt finns felet i den fast installationen. Kontakta installatör.
- 6 Om jordfelsbrytaren INTE löser ut anslut då en apparat i taget till uttagen. När jordfelsbrytaren löser ut igen är det troligtvis den sist anslutna apparaten som är felaktig och skall då ses över av fackkunnig person.